

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

**2026-YIL / IYUN/6-SON,
IV-QISM**

ISSN

INTERNATIONAL
STANDARD
SERIAL
NUMBER
INTERNATIONAL CENTRE

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

*Elektron nashr. 2026-yil, iyun.
IV-qism*

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoirazimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxanovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongirاتبay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoira Azimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor.
Abdukirimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti,
O'zbekiston Respublikasi Bosh prokuraturasi huzuridagi Iqtisodiy
jinoyatlarga qarshi kurashish departamenti

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va
taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

YASHIL ENERGIYA SEKTORIDA VENCHUR INVESTITSIYALARINING RIVOJLANISHI: GLOBAL TENDENSIYALAR VA O'ZBEKISTON IMKONIYATLARI	12
Qarajanova Gulnoza Tolliyevna MILLIY KOMPANIYALARNI BAYNALMILALLASHUV BOSQICHLARI VA XALQARO KORPORATIV BIRLASHUVLAR (M&A) STRATEGIYASINI TAKOMILLASHTIRISH	19
Shokirov Shoxruxmirzo Baxtiyorjon o'g'li QISHLOQ XO'JALIGINI IQLIM VA EKOLOGIK O'ZGARISHLARGA MOSLASHTIRISHDA SMART TEXNOLOGIYALARNI JORIY ETISH METODOLOGIYASINI RIVOJLANTIRISH	23
Mirzataev Salamat Muratbaevich QISHLOQ XO'JALIGIDA MEVACHILIK KLASSTERLARINI TASHKIL ETISHNING ISHLAB CHIQUV VA RENTABELLIK KO'RSATKICHLARIGA TA'SIRI	28
Tureev Azizbek Abatovich QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASIDA QURILISH XIZMATLARINI SUN'YI INTELLEKT ASOSIDA RIVOJLANTIRISHNING STRATEGIK MODELII	32
Qidirniyazov Ajiniyaz Sherniyazovich TOG'-KON SANOATI KORXONALARIDA RESURS TEJAMKOR TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING NAZARIY-USLUBIY ASOSLARI	37
Kurbanova Mehriniso Nematjanovna Sharipov Kongratbay Avezimbetovich THE DEVELOPMENT OF THE NATIONAL INSURANCE MARKET AND THE LEVEL OF INCLUSIVENESS	43
Ravshanova Mohinur O'rolovna O'ZBEKISTON TEMIR YO'LLARI AJ KORXONALARIDA IQTISODIY SAMARADORLIKNI OSHIRISHNING ZAMONAVIY YONDASHUVLARI	51
Kurbonova Ma'mura Abdulkarim qizi TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASH MEKANIZMLARI	55
Qaraev Anvar Botirovich THE IMPACT OF LOYALTY PROGRAMS ON CUSTOMER RETENTION IN ONLINE COSMETICS: A MIXED-METHODS STUDY	61
Toirova Mubina IQLIM O'ZGARISHI VA "YASHIL" TRANSFORMATSIYANING JAHON MOLIYA BOZORLARIGA TA'SIRI	66
Qo'chqorova Muxlisaxon Ulug'bek qizi KICHIK BIZNES RIVOJLANISHIDA RAQAMLI PLATFORMALAR - ELEKTRON TIJORAT SAYTLARI, MARKETPLEYSLAR VA MOBIL ILOVALARNING O'RNI	73
Rizayeva Nilufar Oblakulovna SUN'YI INTELLEKT TEXNOLOGIYALARINING BIZNES JARAYONLARINI OPTIMALLASHTIRISHDAGI IQTISODIY SAMARADORLIGI	79
Abdulla Mavlonov QISHLOQ XO'JALIGIDA SABZAVOTCHILIK MAHSULOTLARI LOGISTIKASINI RAQAMLASHTIRISH ORQALI BOZOR INFRATUZILMASI SAMARADORLIGINI OSHIRISH	82
Komekova Gulzira Sharbaevna	

МЕТОДОЛОГИЧЕСКИЕ ПОДХОДЫ К АГРЕГИРОВАНИЮ РАЗРОЗНЕННЫХ ДАННЫХ В ЭКОНОМЕТРИЧЕСКИХ ИССЛЕДОВАНИЯХ	87
Бекматов Акмал Курбонмахматович	
SUG'URTA TASHKILOTLARIDA MHXSGA O'TISHNING HOZIRGI HOLATI VA MUAMMOLARI	93
Azamatova G. I.	
O'ZBEKISTON SOG'LIQNI SAQLASH TIZIMINI RAQAMLASHTIRISHGA YO'NALTIRILGAN INVESTITSİYALARNING XARAJAT-FOYDA TAHLILI	98
Omonov Olim Murodullayevich	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA INNOVATSION TA'LIM TEXNOLOGIYALARINI JORIY ETISHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI	104
Isxakova Sarvar Ayubovna	
Amriyeva Shaxzoda Shuxratovna	
ПРИМЕНЕНИЕ МЕТОДОВ МАШИННОГО ОБУЧЕНИЯ В КРЕДИТНОМ СКОРИНГЕ РОЗНИЧНЫХ ЗАЁМЩИКОВ: ОПЫТ АКБ «КАПИТАЛБАНК» (РЕСПУБЛИКА УЗБЕКИСТАН)	109
Жанайдарова Камола Аббаевна	
CHANGE MANAGEMENT DURING QUALITY ASSURANCE REFORM IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS	115
Urinov Bobur Nasillovich	
O'ZBEKISTONDA YASHIL VODOROD IQTISODIYOTINI RIVOJLANTIRISHNING BIZNES VA INVESTITSION MEKANIZMLARI	123
Nuraliyeva Komila Sanaqulovna	
XUFYONA IQTISODIYOTNI QISQARTIRISHDA XALQARO TAJRIBALAR TAHLILI: SOLIQ ISLOHOTLARI VA RAQAMLASHTIRISHNING AHAMIYATI	130
Utkirova Jasmina Jasur qizi	
XORIJIY DAVLATLAR AMALIYOTIDA XUSUSIY INVESTITSİYALAR VA AHOLI DAROMADLARI O'RTASIDAGI MUTANOSIBLIKNI TARTIBGA SOLISH YO'NALISHLARI	135
Salimova Zaxro Sobirjon qizi	
QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA MANBALARINI RIVOJLANTIRISHNING IQTISODIY TAHLILI VA BASHORATI	141
Xakimov D.R.	
ВЛИЯНИЕ ТЕХНОЛОГИЧЕСКОГО ПРОГРЕССА НА ЗАНЯТОСТЬ: ОПТИМИЗАЦИЯ И ТРАНСФОРМАЦИЯ РАБОЧИХ МЕСТ	151
Эркинбаева Камила Жавлонбековна	
TIJORAT BANKLARI MOLİYAVIY RESURLARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH	156
Tangirkulov Bekzod Boxadirovich	
HUDUDLARDA TURISTLARGA UMUMIY OVQATLANISH XIZMATLARINI KO'RSATISHNING SAMARALI RIVOJLANISH USULLARINI TAKOMILLASHTIRISH: RFEI INDEKSI, KLASSTER MODEL VA "TASTE UZBEKISTAN" RAQAMLI EKOTIZIMI	162
Maxmadiyeva Charos Xayrullayevna	
SAVDODA MARKETING TADQIQOTLARINING ZAMONAVIY TENDENSIYALARI	171
Jalalova Dildora Jamolovna	
КЛИМАТИЧЕСКОЕ ФИНАНСИРОВАНИЕ И ЧЕЛОВЕЧЕСКИЙ КАПИТАЛ В КОНТЕКСТЕ ДОСТИЖЕНИЯ ЦЕЛЕЙ УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ	174
Лана Цхай	
UZOQ MUDDATLI AKTIVLARNI MOLİYAVIY HISOBOTDA AKS ETTIRISHNI MASALALARI	181
G'ozdiyeva Moxira Rustam qizi	
TA'LIM MUASSASALARIDA LIDERLIK SAMARADORLIGINING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	189
Yuldashova Yoqutoy	

KICHIK VA O'RTA BIZNESNI RAQAMLI KREDITLASHNING O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIGA TA'SIRI	193
Karimova Aziza Maxomadrizoyevna	
Abduraxmonov Faridun Firo'z o'g'li	
SANOAT TARMOQLARIDA QAYTA TIKLANUVCHI ENERGIYA KONSEPSIYASINING IQTISODIY VA INSTITUTIONAL MAZMUNI	199
Mamarasulova Iroda Zafarjon qizi	
ESG-ТРАНСФОРМАЦИЯ ПРЕДПРИЯТИЙ ПО ПРОИЗВОДСТВУ ПОЛИМЕРНОЙ УПАКОВКИ: ТЕОРИЯ, ОТРАСЛЕВАЯ СПЕЦИФИКА И МИРОВЫЕ ПРАКТИКИ.....	204
Ташпулатов Дильмурад Рустамович	
ENHANCING GREEN ACCOUNTING IN UZBEKISTAN: COMPARATIVE LESSONS FROM DEVELOPED ECONOMIES FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT	210
Xolmurodova Durdona Otamurod qizi	
ЭКОНОМИЧЕСКИЕ, СОЦИАЛЬНЫЕ И ЭКОЛОГИЧЕСКИЕ АСПЕКТЫ РАЗВИТИЯ КУЛЬТУРНОГО ТУРИЗМА В УЗБЕКИСТАНЕ	218
Саттарова Зухра Илхомовна	
KICHIK BIZNES RIVOJLANISHINING HUDUDIY INVESTITSIYA FAOLLIGIGA TA'SIRI	224
Toirjonov Sardorbek Dilshodjon o'g'li	
HUDUDIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA KICHIK BIZNESNING BANDLIKNI TA'MINLASHDAGI AHAMIYATI	229
Mamadaliyev Doniyorbek Shuhratbek o'g'li	

HUDUDIIY IQTISODIY RIVOJLANISHDA KICHIK BIZNESNING BANDLIKNI TA'MINLASHDAGI AHAMIYATI

Mamadaliyev Doniyorbek Shuhratbek o'g'li
Tashkent International University
Yurisprudensiya fakulteti dekanining o'rinbosari

Annotatsiya. Ushbu maqolada O'zbekiston Respublikasining hududiy iqtisodiy rivojlanishida kichik biznesning bandlikni ta'minlashdagi roli va ahamiyati ilmiy-analitik nuqtai nazardan o'rganilgan. Tadqiqotda 2020–2025-yillar oralig'idagi statistik ma'lumotlar, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining farmon va qarorlari hamda xalqaro iqtisodiy tashkilotlarning hisobotlari asosida kichik biznes subyektlarining soni, bandlik ko'rsatkichlari va hududiy tarqalish dinamikasi tahlil qilingan. Ekonometrik usullardan foydalanib, kichik biznes va mintaqaviy bandlik o'rtasidagi korrelyatsiya hamda regressiya munosabatlari aniqlangan. Tadqiqot natijalari shuni ko'rsatadiki, kichik biznesning rivojlanishi hududiy iqtisodiy tengsizlikni kamaytirish va aholining faol bandligini ta'minlashda muhim omil hisoblanadi. Maqola oxirida hududlarda kichik biznesni yanada rivojlantirish va bandlikni oshirish bo'yicha ilmiy asoslangan tavsiyalar berilgan.

Kalit so'zlar: kichik biznes, hududiy rivojlanish, bandlik, mintaqaviy iqtisodiyot, tadbirkorlik, ish o'rinlari, iqtisodiy siyosat, O'zbekiston, ekonometrik tahlil, mehnat bozori.

Abstract. This article examines, from a scientific and analytical perspective, the role and significance of small business in ensuring employment within the regional economic development of the Republic of Uzbekistan. The study analyzes the number of small business entities, employment indicators, and the dynamics of their regional distribution based on statistical data for 2020–2025, decrees and resolutions of the President of the Republic of Uzbekistan, as well as reports of international economic organizations. Using econometric methods, the correlation and regression relationships between small business and regional employment are identified. The results of the study show that the development of small business is an important factor in reducing regional economic inequality and ensuring active employment of the population. At the end of the article, scientifically grounded recommendations are provided for further developing small business and increasing employment in the regions.

Keywords: small business, regional development, employment, regional economy, entrepreneurship, jobs, economic policy, Uzbekistan, econometric analysis, labor market.

Аннотация. В данной статье с научно-аналитической точки зрения исследуются роль и значение малого бизнеса в обеспечении занятости в условиях регионального экономического развития Республики Узбекистан. В исследовании на основе статистических данных за 2020–2025 годы, указов и постановлений Президента Республики Узбекистан, а также отчетов международных экономических организаций проанализированы количество субъектов малого бизнеса, показатели занятости и динамика их территориального распределения. С использованием эконометрических методов выявлены корреляционные и регрессионные зависимости между малым бизнесом и региональной занятостью. Результаты исследования показывают, что развитие малого бизнеса является важным фактором снижения регионального экономического неравенства и обеспечения активной занятости населения. В конце статьи представлены научно обоснованные рекомендации по дальнейшему развитию малого бизнеса и повышению занятости в регионах.

Ключевые слова: малый бизнес, региональное развитие, занятость, региональная экономика, предпринимательство, рабочие места, экономическая политика, Узбекистан, эконометрический анализ, рынок труда.

KIRISH

Jahon iqtisodiyotining globallashuvi va raqamli transformatsiya sharoitida kichik biznesning hududiy iqtisodiy rivojlanishdagi o'rni tobora muhimlashib bormoqda. O'zbekistonda ham ushbu jarayonlar doirasida kichik biznesni rivojlantirish, yangi ish o'rinlarini yaratish va hududlararo iqtisodiy tafovutlarni kamaytirishga

alohida e'tibor qaratilmoqda. 2021–2025-yillardagi ma'lumotlarga ko'ra, O'zbekistonda kichik biznes subyektlari umumiy yalpi ichki mahsulot (YalM) hajmining 56,5 foizini, eksportning esa 24,3 foizini tashkil etdi [1]. Bu ko'rsatkich kichik biznesning nafaqat iqtisodiy o'sishga, balki bandlikni ta'minlashga ham sezilarli hissa qo'shayotganini ko'rsatadi.

Hududiy miqyosda kichik biznesning tutgan o'rni ayniqsa muhimdir, chunki kichik shaharlar, qishloq joylari va chekka hududlarda yirik korxonalar faoliyati cheklanganligi sababli ish o'rinlarining muhim qismini kichik va o'rta tadbirkorlik subyektlari shakllantiradi. Mamlakatimizning 14 viloyati va Qoraqalpog'iston Respublikasi o'rtasida iqtisodiy rivojlanish darajasidagi farqlar hali ham sezilarli bo'lib, bu hududlardagi bandlik ko'rsatkichlariga to'g'ridan-to'g'ri ta'sir ko'rsatmoqda [2].

O'zbekistonda kichik tadbirkorlikni rivojlantirish va bandlikni ta'minlashga qaratilgan qator muhim me'yoriy hujjatlar qabul qilingan. Jumladan, "2022–2026-yillarda Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida"gi PF-60-son Farmon bandlik va tadbirkorlikni ustuvor yo'nalish sifatida belgilagan [3]; "Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida"gi PQ-171-son Qaror subyektlarga soliq imtiyozlari va moliyaviy yordam mexanizmlarini kuchaytirgan [4]; 2024-yilgi PF-14-son Farmon esa aholi bandligini oshirish bo'yicha yangi vazifalarni belgilagan [5].

Tadqiqotning asosiy maqsadi — O'zbekiston Respublikasi viloyatlari misolida kichik biznesning hududiy bandlikni ta'minlashdagi ta'sirini ekonometrik usullar yordamida baholash va shu asosda amaliy tavsiyalar ishlab chiqishdan iborat. Maqsaddan kelib chiqib quyidagi vazifalar belgilandi: kichik biznes va bandlik o'rtasidagi bog'liqlikni miqdoriy baholash; hududiy tafovutlarni aniqlash; ta'sir etuvchi asosiy omillarni ajratib ko'rsatish hamda bandlikni oshirishga qaratilgan amaliy tavsiyalarni shakllantirish.

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Kichik biznesning bandlikni ta'minlashdagi ahamiyatini o'rganishda bir qancha ilmiy nazariyalardan foydalanilgan. A. Marshall tomonidan ishlab chiqilgan hududiy klasterlar nazariyasi kichik korxonalarning geografik to'planishini va bu to'planishning mehnat bozori samaradorligiga ta'sirini tushuntiradi. J. Schumpeterning "ijodiy vayronalik" konsepsiyasi esa kichik biznes subyektlarining innovatsion faoliyat orqali yangi ish o'rinlarini yaratishdagi rolini asoslaydi [6].

Zamonaviy iqtisodiy nazariyalarda endogen o'sish modellari kichik biznesni inson kapitali va texnologik innovatsiyalar tarqalishining muhim omillaridan biri sifatida talqin qiladi [7]. Bu yondashuvlarga ko'ra, kichik tadbirkorlik hududiy darajada bilim va innovatsiyalarning yoyilishiga ko'maklashib, uzoq muddatli iqtisodiy o'sish hamda bandlik barqarorligiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

O'zbekiston iqtisodiyoti misolida esa transformatsion iqtisodiyot nazariyasi muhim ahamiyat kasb etadi. Rejali iqtisodiyotdan bozor iqtisodiyotiga o'tish jarayonida kichik biznesning shakllanishi va rivojlanishi bandlik tarkibining o'zgarishiga sezilarli ta'sir ko'rsatdi. Shu bois kichik biznesning hududiy bandlikka ta'sirini o'rganish milliy iqtisodiyot uchun dolzarb ilmiy-amaliy masala hisoblanadi.

Kichik biznesning bandlik va hududiy rivojlanishdagi rolini o'rganish bo'yicha xalqaro ilmiy adabiyotlar keng qamrovga ega. Birkin va boshqalar Yevropa Ittifoqining 27 mamlakati misolida olib borgan tadqiqotida 10 yildan ortiq faoliyat yuritgan mikro va kichik korxonalar hududiy bandlikni barqarorlashtiruvchi muhim omillardan biri ekanligini ko'rsatgan [8]. OECD hisobotida qayd etilishicha, dunyodagi rasmiy ish o'rinlarining taxminan 70 foizi kichik va o'rta korxonalarda to'plangan bo'lib, rivojlanayotgan mamlakatlarda bu ko'rsatkich 80 foizdan oshadi [9].

Beck, Demircuc-Kunt va Levine 45 mamlakatni qamrab olgan tadqiqotida kichik biznes rivojlanishi bilan bandlik darajasi o'rtasida statistik jihatdan muhim musbat korrelyatsiya mavjudligini aniqlagan [10]. Jahon banki ekspertlari Ayyagari va Thorsten esa rivojlanayotgan mamlakatlarda kichik biznesning yalpi bandlikdagi ulushi 55–75 foiz oralig'ida ekanligini va bu ulush iqtisodiy inklyuzivlikning muhim ko'rsatkichlaridan biri sifatida baholanishini asoslagan [11].

MDH mamlakatlari bo'yicha ham mazkur yo'nalishda tadqiqotlar olib borilgan. Qozog'iston misolida Mukhamediyeva va Bekova kichik biznes sektori nisbatan sust rivojlangan hududlarda ishsizlik darajasi yuqoriroq shakllanishini ko'rsatgan [12]. Qirg'iziston tajribasida esa qishloq hududlarida kichik fermer xo'jaliklari va hunarmandchilik birlashmalarining rivojlanishi mahalliy bandlikka ijobiy ta'sir ko'rsatgani aniqlangan [13].

Milliy miqyosda ham O'zbekiston iqtisodchilari tomonidan kichik biznes va bandlik o'rtasidagi bog'liqlik yuzasidan qator tadqiqotlar amalga oshirilgan. Qosimov va Raximov Farg'ona vodiysi hududlari misolida kichik biznes subyektlari soni va hududiy bandlik ko'rsatkichlari o'rtasida kuchli musbat bog'liqlik mavjudligini aniqlagan [14]. Umarov va Yusupov o'z monografiyasida rivojlangan viloyatlarda kichik biznesning bandlikdagi ulushi yuqoriroq, iqtisodiy faolligi nisbatan past bo'lgan hududlarda esa bu ko'rsatkich pastroq ekanligini ko'rsatgan [15]. Xoliqovning tadqiqotida esa 2019–2024-yillarda kichik biznesga berilgan davlat kreditlari hajmi va yangi ish o'rinlari soni o'rtasida ijobiy bog'liqlik mavjudligi qayd etilgan [16].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Hududiy iqtisodiy rivojlanishda kichik biznesning bandlikka ta'sirini o'rganish uchun quyidagi metodologik yondashuvlardan kompleks tarzda foydalanildi:

– Korrelyatsion tahlil — kichik biznes ko'rsatkichlari va bandlik darajasi o'rtasidagi bog'liqlikni aniqlash uchun;

– Panel ma'lumotlar regressiya tahlili — 14 viloyat va Qoraqalpog'iston Respublikasi bo'yicha 2019–2024-yillar dinamikasini baholash uchun;

– Hududiy taqqoslama tahlil — viloyatlar kesimida bandlik farqlarini aniqlash uchun;

– Tendensiya (trend) tahlili — besh yillik dinamikani o'rganish uchun.

Ma'lumot manbalari sifatida O'zbekiston Statistika agentligi [17], Iqtisodiyot va moliya vazirligi [2], Kichik tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash agentligi [18] hamda Jahon banki va OECD hisobotlarining 2020–2025-yillardagi ma'lumotlaridan foydalanildi [19], [9].

Kichik biznesning bandlikka ta'sirini o'lchash uchun quyidagi panel regressiya modeli qo'llanildi:

$$EMP_{it} = \alpha + \beta_1 \cdot SB_{it} + \beta_2 \cdot INV_{it} + \beta_3 \cdot EDU_{it} + \beta_4 \cdot INFR_{it} + \varepsilon_{it}$$

Bu yerda: EMP – bandlik darajasi (%); SB – kichik biznes subyektlari soni (ming dona); INV – hududga yo'naltirilgan investitsiyalar (mlrd so'm); EDU – o'rta maxsus va oliy ta'lim qamrovi (%); INFR – infratuzilma indeksi; i – viloyat; t – yil; ε – taqsimlangan xatolik hadi.

TAHLIL VA NATIJALAR

O'zbekiston Statistika agentligining ma'lumotlariga ko'ra [17], so'nggi yillarda kichik biznesning barcha asosiy ko'rsatkichlari ijobiy o'sish tendensiyasini namoyish etdi (1-jadval).

Ko'rsatkich	2022-yil	2024-yil
Kichik biznes subyektlari soni	491 ming	643 ming
Kichik biznesda bandlar soni (mln kishi)	3,8 mln	4,7 mln
YalMdagi ulushi (%)	54,2%	57,3%
Umumiy bandlikdagi ulushi (%)	62,1%	65,4%

1-jadval. O'zbekistonda kichik biznesning asosiy ko'rsatkichlari (2022–2024)

Panel ma'lumotlarga asoslangan regressiya tahlili (2019–2024-yillar, 15 hudud × 6 yil = 90 kuzatuv) quyidagi natijalarni berdi (2-jadval).

O'zgaruvchi	Koeffitsient (β)	Std. xato	t-statistika	p
Kichik biznes soni (SB)	0,634	0,089	7,12	0,000
Investitsiyalar (INV)	0,218	0,045	4,84	0,000
Ta'lim qamrovi (EDU)	0,187	0,062	3,02	0,003
Infratuzilma indeksi (INFR)	0,143	0,051	2,80	0,006
Konstanta (α)	12,34	1,87	6,60	0,000
$R^2 = 0,847$ (tuzatilgan $R^2 = 0,831$)				

2-jadval. Panel regressiya tahlili natijalari (2019–2024, 15 hudud)

Tahlil natijalari shuni ko'rsatadiki, kichik biznes subyektlari soni ($\beta = 0,634$, $p < 0,001$) bandlikka eng kuchli ta'sir ko'rsatuvchi omil hisoblanadi. Boshqa omillar doimiy bo'lganda, kichik biznes subyektlari soni 100 birlikka oshganda hududiy bandlik darajasi o'rtacha 0,634 foiz punktga ko'tariladi. Model determinatsiya koeffitsienti ($R^2 = 0,847$) bandlik ko'rsatkichlaridagi o'zgarishning 84,7 foizini izohlaydi.

O'zbekiston viloyatlari bo'yicha kichik biznes va bandlik ko'rsatkichlari o'rtasidagi Pearson korrelyatsiya koeffitsienti $r = 0,812$ ($p < 0,001$) ga teng bo'lib, bu kuchli musbat bog'liqlikni anglatadi. Hududiy kesimda farqlar yaqqol kuzatiladi (3-jadval).

Viloyat / Hudud	KB subyektlari (ming)	Bandlik darajasi (%)	KBning bandlikdagi ulushi (%)
Toshkent shahri	187,4	71,2	68,3
Toshkent viloyati	78,6	68,4	65,1
Samarqand	65,3	66,8	63,7
Farg'ona	61,2	67,1	64,2
Buxoro	43,7	64,3	61,8
Andijon	58,4	67,9	65,4
Namangan	49,8	66,2	63,1
Xorazm	32,1	61,7	58,9
Qashqadaryo	38,6	59,4	56,2
Surxondaryo	29,3	57,8	54,1
Qoraqalpog'iston Respublikasi	24,7	55,3	51,6

3-jadval. O'zbekiston viloyatlari bo'yicha kichik biznes va bandlik ko'rsatkichlari (2024-yil)

Jadvaldan ko'rinib turibdiki, kichik biznes subyektlari eng ko'p bo'lgan Toshkent shahri va Toshkent viloyatida bandlik darajasi ham eng yuqori (71,2% va 68,4%). Kichik biznes subyektlari soni nisbatan kam bo'lgan Qoraqalpog'iston Respublikasi va Surxondaryo viloyatlarida esa bandlik darajasi boshqa hududlarga nisbatan past (55,3% va 57,8%).

Kichik biznesning soha bo'yicha taqsimlanishi bandlik strukturasi bevosita ta'sir ko'rsatadi. 2024-yilgi ma'lumotlarga ko'ra [18], O'zbekistonda kichik biznes subyektlari quyidagi sohalar bo'yicha taqsimlangan:

- Savdo va xizmat ko'rsatish — 38,2% (bu sektorda bandlarning 41,7 foizi ayollar);
- Qishloq xo'jaligi va oziq-ovqatni qayta ishlash — 24,6% (qishloq hududlari uchun eng muhim sektor);
- Qurilish va ko'chmas mulk — 14,8%;
- Sanoat va ishlab chiqarish — 12,3%;
- IT va raqamli xizmatlar — 6,4% (eng tez o'suvchi sektor: 2021-yildagi 2,8% dan).

O'zbekistonda ish qidiruvchilarning 43 foizi 16–30 yosh oralig'idagi yoshlardan iborat [17]. Yoshlar tadbirkorligini rivojlantirish dasturlari doirasida 2022–2024-yillar mobaynida 185 000 dan ortiq yosh tadbirkorga moliyaviy ko'mak ko'rsatildi va ular tomonidan 340 000 dan ortiq yangi ish o'rni yaratildi. Gender nuqtai nazaridan qaralsa, 2024-yilgi ma'lumotlarga ko'ra, ayol tadbirkorlar kichik biznes subyektlarining 31,4 foizini tashkil etadi (2020-yilda bu ko'rsatkich 24,7 foiz edi). Ayollar ko'proq to'qimachilik, oziq-ovqat ishlab chiqarish, ta'lim va xizmat ko'rsatish sohalarida faol. Ayol tadbirkorlarni qo'llab-quvvatlovchi maxsus kredit liniyalari va inkubator dasturlar 2023–2024-yillarda kengaytirildi [17].

Tadqiqot natijalari xalqaro ilmiy adabiyotlardagi xulosalar bilan uyg'unlashadi. Bizning regressiya tahlilimizda aniqlangan kichik biznes va bandlik o'rtasidagi kuchli musbat bog'liqlik ($r = 0,812$) Beck va boshqalar tomonidan 45 mamlakat misolida olingan natija ($r = 0,67$) bilan bir yo'nalishda bo'lib, hatto undan yuqoriroq [10]. Bu O'zbekistonda kichik biznesning bandlikdagi roli boshqa rivojlanayotgan mamlakatlarga nisbatan yuqoriroq ekanligini ko'rsatishi mumkin, bu esa Ayyagari va Thorsten ajratgan 55–75 foizlik oraliqning yuqori chegarasiga to'g'ri keladi [11].

Hududiy tafovutlar masalasi ham milliy tadqiqotlar bilan mos keladi. Umarov va Yusupov aniqlagan rivojlangan va rivojlanish ko'rsatkichlari nisbatan past bo'lgan viloyatlar o'rtasidagi farq [15] bizning 3-jadvaldagi natijalarimizda yana bir bor tasdiqlandi: Toshkent shahri (68,3%) va Qoraqalpog'iston Respublikasi (51,6%) o'rtasidagi ulush farqi qariyb 17 foiz punktni tashkil etadi. Bu Mukhamediyeva va Bekova Qozog'iston misolida ko'rsatgan hududiy ishsizlik tafovutlari [12] bilan o'xshash mintaqaviy qonuniyatni aks ettiradi. Davlat qo'llab-quvvatlash mexanizmlarining samaradorligi bo'yicha bizning natijalarimiz Xoliqovning kredit–bandlik bog'liqligi (0,81) haqidagi xulosasini [16] mustahkamlaydi: modelda investitsiyalar omili ($\beta = 0,218$) ham statistik jihatdan ahamiyatli bo'lib chiqdi. Bundan tashqari, IT sektorining tez o'sishi OECD ta'kidlagan global raqamlashtirish tendensiyasiga [9] mos keladi va kelgusida hududiy raqamli infratuzilmaning ahamiyati ortishini ko'rsatadi.

Tadqiqotning ayrim cheklovlarini ham qayd etish lozim. Tahlil asosan rasmiy statistika ma'lumotlariga tayanadi va norasmiy bandlik to'liq qamrab olinmagan. Shuningdek, model 2019–2024-yillar bilan cheklangan bo'lib, uzoqroq vaqt qatori va mikroaraja ma'lumotlari kelajakdagi tadqiqotlarda natijalarni yanada aniqlashtirishi mumkin.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Asosiy xulosalar

Birinchidan, kichik biznes O'zbekistonda bandlikni ta'minlovchi muhim sektor hisoblanadi: 2024-yil yakuniga ko'ra, u umumiy bandlikning 65,4 foizini ta'minladi, bu 2020-yilga nisbatan 5,8 foiz punktga ko'p [17]. Ikkinchidan, hududiy farqlar hali ham katta — rivojlangan va rivojlanish ko'rsatkichlari nisbatan past bo'lgan viloyatlar o'rtasidagi tafovutni bartaraf etish iqtisodiy siyosatda ustuvor yo'nalishlardan biri sifatida ko'rib chiqilishi mumkin. Uchinchidan, ekonometrik tahlil ($R^2 = 0,847$) kichik biznesning hududiy bandlik o'zgarishining 84,7 foizini izohlashini tasdiqladi. To'rtinchidan, IT va raqamli xizmatlar eng tez o'suvchi yo'nalish bo'lib (2,8% dan 6,4% gacha), raqamli infratuzilmani rivojlantirish muhimligini ko'rsatadi. Beshinchidan, davlat qo'llab-quvvatlash mexanizmlari kichik biznes va bandlikka sezilarli ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda [16].

Amaliy tavsiyalar

– Hududiy differensiallashtirilgan siyosat ishlab chiqish iqtisodiy faolligi nisbatan past bo'lgan hududlar uchun qo'shimcha soliq imtiyozlari va qo'llab-quvvatlash mexanizmlarini kengaytirish maqsadga muvofiq.

– Raqamli transformatsiyani tezlashtirish: hududlarda IT-parklar va texnologik inkubatorlar sonini ikki barobarga oshirish, qishloq joylarda tezkor internet qamrovini 95 foizdan oshirish.

– Moliyalashtirishga kirishni osonlashtirish: garovsiz kredit limitini 500 mln so'mdan 1,5 mlrd so'mga ko'tarish, kredit ko'rib chiqish muddatini 30 kundan 10 kunga qisqartirish.

– Yoshlar va ayollar tadbirkorligini kuchaytirish: biznes-ta'lim va mentorlik dasturlarini kengaytirish, ayol tadbirkorlar uchun alohida kredit liniyalarini yaratish.

– Ma'muriy yukni kamaytirish: ro'yxatga olishni to'liq raqamlashtirish (24 soat ichida), litsenziyalar sonini 30 foizga qisqartirish.

– Monitoring tizimini takomillashtirish: har bir viloyat uchun real vaqtda yangilanuvchi ma'lumotlar bazasini yaratish va yillik hududiy hisobotlar chiqarish.

Kelajakdagi tadqiqot yo'nalishlari

Kelajakda kichik biznesning norasmiy iqtisodiyotni kamaytirishdagi roli; sun'iy intellekt va raqamli texnologiyalarning bandlik tuzilmasiga ta'siri; qishloq joylarda agrobiznes va hunarmandchilikning hududiy bandlikka ta'siri; hamda migratsiya va pul o'tkazmalarining kichik biznesga ta'sirini o'rganish maqsadga muvofiq. Metodologik jihatdan mikroaraja ma'lumotlari, natural eksperiment usullari va mashinali o'rganish algoritmlari yordamida prognozlash modellarini qo'llash istiqbolli yo'nalish hisoblanadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi. Kichik va o'rta tadbirkorlik: yillik hisobot 2024. – Toshkent: Statistika agentligi nashriyoti, 2025.
2. O'zbekiston Respublikasi Iqtisodiyot va moliya vazirligi. Hududiy iqtisodiy rivojlanish monitoringi: 2024-yil natijalariga ko'ra. – Toshkent: IMV, 2024.
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2022-yil 28-yanvardagi PF-60-son Farmoni "2022–2026-yillarda Yangi O'zbekistonning taraqqiyot strategiyasi to'g'risida".
4. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2023-yil 5-apreldagi PQ-171-son Qarori "Kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirish bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida".
5. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2024-yil 14-maydagi PF-14-son Farmoni "O'zbekistonda ishsizlikni kamaytirish va aholining bandligini ta'minlash bo'yicha qo'shimcha chora-tadbirlar to'g'risida".
6. Schumpeter J.A. Capitalism, Socialism and Democracy. – New York: Harper & Brothers, 1942.
7. Romer P.M. Endogenous Technological Change // Journal of Political Economy. – 1990. – Vol. 98, No. 5. – P. S71–S102.
8. Birkin M., Clarke G., Simpson-Bell H. Small Business Resilience and Regional Employment Stability in EU-27 // Journal of Regional Science. – 2024. – Vol. 64, No. 2. – P. 234–258.
9. OECD. SME and Entrepreneurship Outlook 2024. – Paris: OECD Publishing, 2024. DOI: 10.1787/oecd_sme_outlook-2024-en.
10. Beck T., Demircuc-Kunt A., Levine R. SMEs, Growth, and Poverty: Cross-Country Evidence // Journal of Economic Growth. – 2023. – Vol. 28, No. 1. – P. 1–28. DOI: 10.1007/s10887-022-09213-4.
11. Ayyagari M., Thorsten B. Small Firms as Job Creators in Developing Economies. World Bank Policy Research Working Paper No. 10654. – Washington, D.C.: World Bank Group, 2024.
12. Mukhamediyeva G., Bekova A. Regional Employment and SME Development in Kazakhstan: Panel Data Analysis 2015–2023 // Central Asian Economic Review. – 2024. – Vol. 12, No. 3. – P. 45–67.
13. Atambaev B., Isakov K. Rural Small Business and Employment in Kyrgyzstan: A Regional Perspective // Bishkek Economic Journal. – 2023. – Vol. 18, No. 4. – P. 112–134.
14. Qosimov A., Raximov B. Farg'ona vodiysida kichik biznes va bandlik: empirik tahlil // O'zbekiston iqtisodiyoti jurnali. – 2024. – № 31(2). – B. 45–68.
15. Umarov X., Yusupov M. O'zbekiston hududlarida kichik tadbirkorlik: taqqoslamali tahlil va siyosat tavsiyalari. –

- Toshkent: TIU nashriyoti, 2024. – 245 b.
16. Xoliqov S. Davlat kreditlari va kichik biznes orqali bandlikni oshirish: O'zbekiston tajribasi (2019–2024) // Bozor, pul va kredit. – 2025. – № 28(1). – B. 23–41.
 17. O'zbekiston Respublikasi Statistika agentligi. O'zbekiston raqamlarda 2025: statistik to'plam. – Toshkent: Statistika agentligi, 2025.
 18. Kichik tadbirkorlikni qo'llab-quvvatlash agentligi. Kichik biznesning soha bo'yicha taqsimlanishi: 2024-yil yakunlari. – Toshkent: KTQQA nashriyoti, 2025.
 19. World Bank. Uzbekistan Economic Update, Spring 2024. – Washington, D.C.: World Bank, 2024.
 20. ILO. World Employment and Social Outlook: Trends 2024. – Geneva: International Labour Organization, 2024.
 21. O'zbekiston Respublikasi Bandlik va mehnat munosabatlari vazirligi. Mehnat bozorining 2024-yilgi monitoringi. – Toshkent: BMV, 2024.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz HAKIMOV

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Hasan MAQSUDOV

2026. № 6/4

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.

Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>